

Glazbene aktivnosti u dječjem vrtiću i jaslicama "Duga" Umag

Boroša, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:962374>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-03**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

IVONA BOROŠA

**GLAZBENE AKTIVNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU
I JASLICAMA "DUGA" UMAG**

Završni rad

Pula, siječanj, 2017.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

IVONA BOROŠA

**GLAZBENE AKTIVNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU
I JASLICAMA "DUGA" UMAG**

Završni rad

JMBAG: 0303017562, izvaredni student

Studijski smjer: Prediplomski stručni studij predškolskog odgoja

Predmet: Glazbena kultura

Znanstveno područje: 5 Društveno područje

Znanstveno polje: 5.07 Pedagogija

Znanstvena grana: 5.07.10 Posebne pedagogije

Mentor: doc. dr. sc. Ivana Paula Gortan Carlin

Pula, siječanj, 2017.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Ivona Boroša, kandidatkinja za prvostupnika predškolskog odgoja ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Studentica

U Puli, 9. siječnja 2017. godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Ivona Boroša, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom Glazbene aktivnosti u dječjem vrtiću i jaslicama „Duga“ Umag koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 9. siječnja 2017.

Potpis

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. GLAZBENE AKTIVNOSTI U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI.....	2
2.1. Pjevanje	2
2.1.1. Pjesma	3
2.1.2. Brojalice	5
2.2. Slušanje	9
2.2.1. Umjetnička glazba.....	12
2.2.2. Tradicijska glazba	13
2.2.3. Zabavna glazba.....	15
2.3. Glazbena kreativnost	16
2.3.1. Sviranje	19
2.3.2. Gibanje.....	20
2.3.3. Ples	21
3. GLAZBENE AKTIVNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU I JASLICAMA „DUGA“ UMAG. 23	
3.1. Vrtić i jaslice „Duga“ Umag, općenito	23
3.1.1. Vrtićke skupine u kojima je praćena glazbena aktivnost	23
3.2. Obrada pjesme „Ide, ide patak“	25
3.3. Obrada brojalice „Žaba traži para“	26
3.4. Ponavljanje i dramatizacija obrađene pjesmice „Zvončić“	31
3.5. Obrada slušanja glazbe „Valcer cvijeća“	36
3.6. Obrada slušanja glazbe „Bumbarov let“	41
4. ZAKLJUČAK.....	43
5. LITERATURA	44
SAŽETAK	46
SUMMARY	47

1. UVOD

„Glazba je...ljepota, čarolija, uživanje, osjećaj, ljubav, duhovni život, snaga, inspiracija, sloboda, umijeće, svemir, pokret, igra, ODGOJ... i još mnogo više, mnogo više. Glazba je sve ono što se ne može reći, a živi u čovjeku i izvan njega.“ (Sam Palmić, 1998: 6).

Koliko je jezik bitan u životu, toliko je i glazba. Oboje su izražavanje zvukova u vremenu i prostoru. Glazba svoj zvuk izražava kroz tonove, koji sastavljeni u cjelinu čine skladbu koja slušana u pravo vrijeme u čovjeku može izazvati pravu emociju i želju za njezino izražavanje kroz likovno stvaralaštvo, ples, pjevanje ili sviranje. Sve te aktivnosti bitne su za pravilan emocionalni i psihički razvoj djeteta, a pomažu i odgojiteljima i roditeljima pratiti taj isti razvoj.

U ovom radu govorit će se o glazbenim aktivnostima u Dječjem vrtiću „Duga“ u Umagu, kojima odgojitelji uvijek pristupaju s velikim zanimanjem i pažnjom. U želji da se što bolje prikažu aktivnosti, odgojiteljice su predstavile obradu pjesmica „Ide, ide patak“ i „Zvončić“, obradu brojalice „Žaba traži para“, slušanje kompozicija „Valcer cvijeća“ i „Bumbarov let“ te obradu dramatizacije u starijoj skupini na pjesmu „Zvončić“ gdje su likove iz pjesme djeca sama prethodno izradila.

2. GLAZBENE AKTIVNOSTI U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

2.1. Pjevanje

Prema Renati Sam (1998: 35) vokalna glazba svoju izražajnost nalazi u ljepoti ljudskoga glasa. Prirodno je da je ljudski glas vrlo blizak djetetu. Dijete je jaka emocionalno veza za blisku osobu, koja se njemu obraća na osobit način kroz tonove, ritam i riječi sjedinjujući ih u trenutnoj emociji. Zbog toga, dijete ta tri različita elementa doživljava kao nedjeljivu cjelinu. Dijete ponajprije osluškuje, a potom u slušanju neobičnog prirodnog izraza glazbe i riječi, ono utvrđuje svoje zadane temelje budućih glazbenih sposobnosti.

Sam (1998: 36, 37) iznosi kako je dijete ranije glazbeno sposobno čuti ton, nego li ga je u mogućnosti reproducirati. Sposobnost pjevanja brže će se i kvalitetnije razvijati kod one djece koja neprekidno provode vrijeme u glazbenom okruženju. Prije svega to znači da je dijete u mogućnosti slušati glazbu. Nakon što se pojavi reakcija pokretom, odnosno glazbeni odaziv, znači da ono stvarno glazbeno čuje. Izražajna interpretacija pojačava značenje sadržaja pjesme koje je odjevena u glazbeno ruho, dok je druga mogućnost da dijete pokretom ruku, nogu ili cijeloga tijela pokazuje svoj glazbeni prijam. Svojom reakcijom dijete odgojitelju daje stvaran dokaz da je ono svojim pjevanje glazbeno stanje učinilo prirodnim.

Kod izbora pjesama mora se paziti da tekst pjesme djetetu bude jasan, razumljiv i pisan hrvatskim standardnim jezikom. Ako je tekst pisan u dijalektalnom govoru, trebao bi biti prilagođen jeziku iz kraja u kojem dijete živi. Također, granice u težini teksta postavljaju se i prema dječjim glazbenim reproduktivnim mogućnostima. Mlađa djeca vole pjesme jednoga glasa zbog toga što se lakše poistovjećuje s njim te lakše osjećaju i razumiju sadržaj pjesme.

Djeca snažno reaguju na riječi te su one vrlo privlačne djetetu ukoliko su ritmizirane u različitim tonskim visinama. Kao takve, dijete ih brzo usvaja. Zbog djetetove bogate mašte, ono ima mogućnost da s lakoćom usvaja, pamti i poistovjećuje se s glavnim sudionikom u pjesmi i pjevanju. Motivacija za sudjelovanje u radu mora biti snažna. Pjesma je sama po sebi velika motivacija djeci. Kada odgojitelj počne pjevati pjesmu, vokalno ili uz instrumentalnu pratnju, svaka riječ rečena prije toga djeci je suvišna. Kada odgojitelj svojim pjevanjem okupi djecu, a glazba dovoljno snažno privuče njihovu pozornost i to tako da svoju znatiželju djeca usredotoče na pjesmu odgojitelj je postigao svoj cilj.

Korištenje neglazbene motivacije u radu oduzima pjesmi mogućnost da zauzme predviđeno mjesto u dječjoj percepciji i samoj aktivnosti u glazbi.

2.1.1. Pjesma

„Glazbeni niz riječi izgovorenih višim i nižim tonovima različita trajanja, složenih u melodijsku cjelinu; uglazbljeni tekst podijeljen na kitice.“ (Anić i sur., 2004: 40).

Glazbena pedagoginja Sam (1998: 38) navodi kako će dijete rado sudjelovati u glazbenim aktivnostima i pjesmama za koje zna da će ih kasnije pjevati, jednako kao što voli slušati pjesme koje već zna pjevati. Odgojitelj uvijek mora svoje pjevanje „obožiti“ glazbeno i emocionalno te svoj glas temeljiti na pravilnom disanju s obzirom na to da je on njegov glavni instrument.

Za lijepo pjevanje važni su organi koji izravno sudjeluju u stvaranju tona: grlo, glasnice, ždrijelo, dušnik, pluća, bronhiji, dijafragma i rezonantni prostor. Jasno izgovaranje glasova (dikcija) omogućuje rad govornih organa (artikulacija). Jasno izgovoreni samoglasnici i suglasnici jako su važni da bi dijete moglo razumjeti značenje riječi, dok je precizan izgovor bitan za razumijevanje jasnoće ritma i čistoću tonova. Tempo i dinamika pjevanja također ovise o dikciji. Dinamika i promjena tempa osobnosti su koje dijete usvaja sporije te im je zbog toga važno posvetiti veću pozornost i vrijeme jer je za dijete to istovremeno i intelektualni napor. U trenutku pjevanja, odgojitelj je djetetu glazba pa je tako moguće potaknuti dijete na fizičku aktivnost, a nakon toga i na smirenje i/ili na intelektualni napor. Slušajući pjesmu, dijete bi moralo osjetiti čar glazbe i steći dojam da se odgojitelj obraća upravo njemu.

Nadalje, Sam (1998: 39) piše o sjedinjenju pjesme uz instrumentalnu pratnju. Sjedinjujući glas i instrumente, dijete uči uživati u vokalno-instrumentalnoj glazbi. U predškolskoj ustanovi moguće su različite slušne percepcije vokalno-instrumentalne glazbe. Jedna od njih je posjedovanje audio-glazbene tehnike, dok druga mogućnost, koja se smatra poticajnijom, jest neposredni susret s glazbom. Kod izbora neposrednog susreta s glazbom, postoje dvije mogućnosti. Prva je da u glazbenoj situaciji odgojitelj sviranjem prati svoje pjevanje, dok je druga da uz odgojitelja sudjeluju i djeca, svirajući na ritmičkim i melodijskim udaraljka. Kao prikladno rješenje odgojitelju, najbolji je izbor pianina ili glasovira, čije su svjetlije boje tonova najugodnije i najčistije dječjem uhu te imaju primjerenu dinamiku i tempo pa se na taj način lakše zaokuplja dječja pozornost.

Snježana Dobrota (2012: 25-27) navodi kako nastavu glazbene kulture prožimaju dva temeljna načela: psihološko i kulturno-estetsko. „Cilj aktivnosti pjevanja je usvajanje i izvođenje određene pjesme. Tako široko postavljen cilj konkretizira se zadacima koji uključuju usvajanje teksta i melodije pjesme, razvijanje intonacijskih i ritamskih sposobnosti, razvijanje glazbenog pamćenja i dr.“ (Dobrota, 2012: 25).

Kod djece mlađe predškolske dobi opseg glasa iznosi e1-a1, dok kod djece starije predškolske dobi d1-h1. Kod izbora pjesama koje se žele obraditi mora se voditi računa o predispozicijama djece. Djeca pjesme uče kroz *igru jeke* ili *igru lovca*. *Igra lovca* je prikladnija za jednostavne pjesme koje su djeci već poznate. U takvoj igri, odgojitelj pjeva pjesmu nekoliko puta, a djeca se postupno uključuju i pjevaju. Suprotno tome, *Igra jeke* se primjenjuje za djeci nepoznate pjesme koje su ujedno i zahtjevnije. *Igra jeke* ima svojih osam faza obrade po sluhu koje mogu znatno olakšati savladati pjesmu djeci i odgojiteljima.

Faze obrade pomoći igre jeke su:

1. *Motivacija*: ona je obavezna i može biti glazbena (npr. vježbe disanja) i neglazbena (npr. čitanje priča, gledanje slika).
2. *Najava pjesme*
3. *Upjevavanje*: ono je potrebno zbog razgibavanja glasnica. Upjevavanje se najčešće vrši u slogovima: NA, NE, NI, NO, NU pa je moguće pjevati i samo u jednom tonu, a pri tome mijenjati dinamiku.
4. *Demonstracija*: djeci se pjesma prezentira u cjelini uz akordičku pratnju.
5. *Tekstualna analiza*: pjesma se analizira prvenstveno zbog djeci nepoznatih riječi.
6. *Melodijska obrada*: odgojitelj predstavlja i otpjeva pjesmicu, a zatim na znak je i djeca ponavljaju, kiticu po kiticu. Pjesma se zatim pjeva u cjelini pazeći da se ritamski i intonacijski izvede točno.
7. *Ritamska obrada*: tu se objašnjava ritam i takt pjesme. Ritam se može objasniti djeci kroz pljeskanje po slogovima. Odgojitelj započne s pljeskanjem, a djeca se postupno priključuju.

8. *Izražajno dotjerivanje*: kod starije djece predškolske dobi moguće je pjesmu izvoditi u različitom tempu (brzo, sporo, umjereno) i dinamici (glasno, tiho, umjereno). (Dobrota, 2012: 25-26).

Prije svakoga pjevanja, obavezno je djeci davati intonaciju i znak za početak pjevanja *odbrojavanjem* ili *taktiranjem*. Ako se koristi *odbrojavanje*, ono mora biti izgovoreno kroz nekoliko doba da bi se odredio tempo. Npr. jedan, dva, tri, jedan, dva I. Samoglasnik I stavlja su ispred dobe kojom počinje pjesma. *Taktiranje* je profesionalniji način označavanje početka izvedbe pjesme gdje je riječ o vizualnom signaliziranju početka pokretima ruku.

2.1.2. Brojalice

„Brojalica je najprirodniji oblik dječjega glazbenog izražavanja i nezamjenljivo sredstvo razvijanja dječjeg osjećaja za ritam, glazbenog pamćenja i intonacije.“ (Dobrota, 2012: 15).

Dobrota (2012: 15) govori kako glazbeni izraz djeteta karakterizira sinkretizam, a to se najbolje manifestira u brojalici. „Sinkretizam je jedinstvenost nastajanja - u našem slučaju posebno – muzikalnih, govornih i motoričkih elemenata, u cjelovitom muzikalnom izražavanju spontanog djeteta. Sinkretizam ovdje suprotstavljamo odgoju i školi, koja će takvu – prvobitno kompleksno rođenu datost jake izražajne snage, razbiti u „predmetna područja“, a svako to zasebno područje razbijati unutar svoje vlastite „predmetne zakonitosti ili nezakonitosti“ u „elemente“ koje će zatim subjektivno stupnjevati – po kriteriju „odraslog“ – u razvojne kategorije „težina“. Zatim će odgoj ili škola sve te – sada već potpuno raznorodne elemente – ponovno „spajati“ tj. provesti „sintezu“, koja će u svojim rezultatima dati puno siromašniju kreativnu „kočnicu“ nego što je prije u djetetu latentno postojala, pri njegovu spontanom, cjelovitom izražavanju.“ (Dobrota, 2012: 15, prema Bašić, 1985: 21).

Nadalje, Dobrota (2012: 15-16) opisuje razliku između *govorne brojalice* koja se izgovara u jednom tonu, *pjevana brojalica* ima jednostavnu melodiju koja je izgrađena najčešće na intervalu male terce silazno. Takva brojalica ima melodiju koja je pentatonska (niz od pet cijelih tonova) te je lišena zakonitosti tonaliteta. Prema sadržaju, brojalice se dijele u tri skupine. Prva se navodi *konkretna brojalica* koja ima razumljiv sadržaj (Iš'o medo u dućan), zatim se navode *besmislene brojalice* koji su

sastavljene od niza slogova koji nemaju konkretno značenje. Kod ove skupine brojalica važno je istaknuti da se riječi u brojalici ne izgovaraju u semantičkom smislu označavanja govora, već u fonološkom smislu zvučnog izražavanja. Djetetu riječ u brojalici nema preveliku semantičku vrijednost, već je ona zvučna pojava, odnosno, zvučni fenomen, dakle čista muzika koja kod sve djece spada pod zakonitost radosti zvučne igre. Kao zadnja skupina navode se *kombinirane brojalice* gdje se izmjenjuju konkretni i besmisleni dijelovi teksta (Eci peci pec, ti si mali zec).

Kod obrađivanja brojalice, odgojitelj demonstrira brojalicu. Započinje s tonom e1, a kasnije postupno proširuje opseg, frontalno brojeći učenike. Nakon toga slijedi razgovor o tekstu brojalice i objašnjavanje nepoznatih riječi. Djeca usvajaju brojalicu *igrom jeke* ili *igrom lovca*. Nakon što se brojalica usvojila, izvodi se ritam, a nakon toga takt brojalice. Potom se podijele uloge u izvođenju – dio djece izvodi ritam, dio takt, dio izgovara brojalicu na zadanom tonu. Naučena brojalica može se izvoditi u *glazbenom vlaku*¹.

Autorice Grozdana Jurišić i Renata Sam Palmić (2002: 19-23, 25-29) govore kako je za dijete glazba prvenstveno emocija te je također brojalica uvijek glazbeni govor, emocija, za kojom svako dijete izražava veliku potrebu. Ritam je izmjena tonova s različitim trajanjem. Tonovi mogu imati različite visine. U uzajamnom djelovanju iz tih dviju glazbenih sastavnica nastaje melodija koja je pjevana ili svirana. Riječi koje se izgovaraju u melodiji mogu biti različitog trajanja pa je tako moguća i promjenjiva visina izgovorenih glasova, slogova i riječi. Kada se tekst glazbeno ritmizira, mora se paziti da se prati postojeći red riječi te da se ne izmjene naglasci pojedinih slogova riječi i značenje same riječi.

Osim u govoru, dijete spontano komunicira i u glazbenom izražavanju te je zbog toga brojalica najprirodniji način djetetovog izražavanja jer se nalazi svugdje u dječjoj igri. Prvi susret s njom dijete najčešće ima u roditeljskom okruženju, međutim, pod vodstvom odgojitelja ima višeznačnu ulogu. Odgojitelj svojom domišljatošću može potaknuti dijete na igru s brojalicom te na taj način obogatiti govornu komunikaciju i stvoriti glazbenu komunikaciju u kojoj se razvijaju glazbene sposobnosti, glazbene vještine i osobine djeteta (osjećaj individualnosti, pripadnosti kolektivu, samoaktivnost te kreativnost i stvaralačke sposobnosti). Brojalica pomaže djetetu pri izboru igre, igrača, uloge u igri, redosljednu nastupa u različitim igrama. Brojalica ima vrlo

¹ Glazbeni vlak formiraju djeca u koloni i izvode ritam ili takt naučene brojalice ili pjesme.

značajnu odgojnu težinu. Uz pomoć nje, dijete doživljava sebe u prostoru i vremenu u odnosu na ljude i stvari oko sebe te u samom prostoru i vremenu glazbe. Ona pomaže u razvijanju glazbenih sposobnosti, glazbenog ritma, pamćenja i intonacije te se smatra glazbom pokreta. Za svaku aktivnost koju čini, dijete je motivirano osjećajem, a brojlica svojim sadržajem ili glazbenim ustrojem izaziva emocionalni odgovor, stoga je ona uvijek moćan poticaj, upravo zato što je glazbeni govor.

Govorna brojlica određuje da se jezično-ritmička struktura od početka do kraja odvija na istome tonu. S obzirom na to da je ton temeljni glazbeni element, izgovaranje riječi u brojlici čine te iste riječi glazbenim riječima te je zbog toga moguće reći da su one „oglazbljene“, iako ne i uglazbljene. Govorna brojlica je snažan intelektualni i glazbeni poticaj te je dječjem uhu bliskija od svih ostalih mogućnosti kreativnog izražavanja.

Pjevana brojlica ima uglazbljene riječi zbog čega sliči vrlo bliskoj glazbenoj konstrukciji kao što je pjesma. Njezina melodija je vrlo jednostavna. U pjevanu brojlicu spada ona koja u sebi ima minimalno dva tona koja se međusobno razlikuju visinom. Dok govornoj brojlici nedostaju tonovi različite visine, oni su glavna osobitost pjevne brojlice uz izrazitu naglašenost ritma. Pjevana brojlica može imati do tri, a ponekad i do četiri različita tona, a da pri tome još uvijek ne predstavlja pjesmu.

Brojlica je najčešće nastala kroz spontanu igru, običaje, situacije te je njezin sadržaj ogledalo emocionalnog i intelektualnog razvoja djeteta. Njezin sadržaj može biti konkretan, ali i jednako tako može biti plod dječje fantazije. Sadržaj konkretne brojlice je svakom djetetu razumljiv, a konkretizira određene situacije kao što su zbivanja i svakodnevne situacije u djetetovoj okolini, kućne ljubimce, prigodne situacije, prirodne pojave, život prirode. Također, sadržaj brojlice, iako mora biti konkretan, može biti i nestvaran. Primjerice, kada se životinjskom svijetu pridodaju ljudske osobine. Takvi sadržaji privlače djecu i imaju odgojno značenje. Za malu djecu to znači upoznavanje života, dok starije dijete također uživa, iako zna da pojedine situacije ne odgovaraju stvarnosti. Kod besmislene brojlice, u sadržaju se radi o nizu slogova ili riječi koji konkretno ništa ne znače. Ti su slogovi u funkciji ritma ili se nižu u korist razvoja govora. Takve su brojlice vrlo privlačne pa su i samim time veliki poticaj djeci da izmišlja slogove koji nemaju ritmu. Besmislena brojlica je neovisna o izvanglazbenim elementima, a svoj smisao pronalazi u ritmičkom izrazu. Kod kombinirane brojlice sadržaj je sastavljen izmjenjivanjem konkretnim i

besmislenim dijelovima teksta. Odlika ove vrste je spontano nastajanje riječi, a ne njihovo svjesno oblikovanje.

Tijekom predškolskog perioda cilj glazbenog odgoja je stvoriti kod djece mogućnost za glazbenu recepciju. Glazbena recepcija može se ostvariti putem glazbenog uživanja koje se temelji na emociji. Učinak brojalice koja svojim ritmom utječe na djecu odmah je vidljiv kroz njihovo oduševljenje, veselje, radost i želju. Putem glazbe i brojalice, djeca postaju svjesna svojih mogućnosti te ih nastoje primijeniti u igri kao najvažnijoj aktivnosti.

2.2. Slušanje

„Ako želite muziku bolje shvatiti, tada ne možete poduzeti ništa značajnije nego da je slušate. Ništa se može nadomjestiti slušanje muzike. Čitanje neke knjige može nam katkada pomoći, no ništa ne može zamijeniti onu čemu treba da poklonimo najveću pažnju, a to je slušanje muzike.“ (Rakijaš, 1971: 101 prema Copland, A.).

Branko Rakijaš (1971:101-103) u svojoj knjizi piše kako je kompozitor Copland naveo dva uvjeta koja su potrebna za slušanje glazbe: jedan je sposobnost da sami sebe učinimo dostupnima za doživljaj glazbe, a drugi je sposobnost da to iskustvo znamo kritički ocijeniti. Slušanje glazbe može biti pažljivo i nepažljivo, odnosno aktivno i pasivno. Pažljivo slušanje smatra se aktivnošću, jednako kao i čitanje, osim što se smatra da je čovjek tijekom slušanja polupažljiv ako nema ranijih iskustava i interes prema glazbi. Odgojitelj kod djece mora razviti sposobnost za kritičko slušanje, bilo da ono pruža stanovite informacije i pomaže u njegovu odgoju i obrazovanju ili mu služi samo za razonodu. Djeca kroz slušanje glazbe razvijaju svoj ukus te zbog toga djela, koja im odgojitelji prezentiraju, moraju biti umjetnički vrijedna i dostupna stanovitoj razvojnoj dobi djece. Ponajprije, to moraju biti plesovi, solo pjesme (uspavanke) i druge različite minijature. Slušanja mogu biti i vezana uz neku temu, primjerice godišnje doba s time da ne treba birati djela nastala po njihovom kronološkom redoslijedu, nego se biraju ona djela koja su u tom trenutku primjerenija djeci.

Slušanje glazbe zahtjeva određene predradnje bez kojih se ne bi dobio željeni rezultat: uvod, doživljaj glazbenog djela i razgovor. U uvodu se odgojitelj mora osvrnuti na skladbu i skladatelja. Doživljaj glazbenog djela je ujedinjenost emocionalne i misaone aktivnosti. Da bi djeca na pravilan način doživjela glazbu, odgojitelj se mora usmjeriti na razvijanje emocionalnih osjetljivosti. U prvom redu, kontakt s glazbom je emocionalan, a zatim misaon. Kroz stečeno iskustvo, slušatelj uočava i shvaća muzičke elemente: ritam, melodiju, harmoniju, oblik, dinamiku i agogiku². Prema tome, što je znanje veće, a muzičko pamćenje razvijenije, spoznajni moment biti će bogatiji. Nakon slušanja muzike, djeca u razgovoru s odgojiteljem iznose svoje dojmove. U odgojnom smislu, slušanje muzike je vrednije ako djeca sama izvode neko muzičko djelo.

² Agogika – „izraz za manje promjene u tempu u interpretaciji umjetničkog djela; modifikacija tempa.“ (Anić, V. i sur. 2002,2004: 40)

Prema Sam (1998: 36-37, 42-43, 47-51) djeca vole slušati pjevanje odraslih i to one pjesme za djecu koje svojim opsegom melodije, visinom tonova, intervalima i ritmom nadilaze njihove mogućnosti u pjevanju. Slušajući odgojitelja, djeca se s njim poistovjećuju te pomno prate svaki njegov pokret, izraz lica. Trogodišnje dijete može ushićeno reagirati na pjesmu koju sluša, dok će ta ista pjesma starijem djetetu donijeti još veću radost jer mu omogućuje da ju nakon slušanja može i otpjevati. Time je zadatak slušanja glazbe zaokružen u cjelovitom glazbenom doživljaju.

Slušanje glazbe je proces primanja, odnosno, percepcije i upoznavanja, prepoznavanja i zamjećivanja glazbenih elemenata u glazbenom odnosu koji je aktivan. Djeca glazbeni doživljaj prvo očituju fiziološki i emocionalno, a zatim intelektualno. Na taj način djeca upoznaju glazbene elemente, prepoznaju ih te su ih sposobna slušno pratiti i razlikovati. Djeca imaju potrebu za glazbenim izražavanjem glazbenog doživljaja kroz vokalizaciju, pjevanje, pokretom na ritam, sviranjem na udaraljkama. Odgojitelj lako može prepoznati jesu li djeca glazbeno doživjela skladbu po njihovim vanjskim aktivnostima: širom otvorene oči, otvorena usta, ubrzano disanje, živost pogleda te postupno smirenje. Djeca slušnu percepciju prenose u ritmičko područje i potvrđuju je pokretom. Ukupnost glazbene recepcije pokazatelj je složenog emocionalnog, psihičkog i intelektualnog procesa. Glazbena recepcija uključuje složenost melodijske i harmonijske percepcije, a postoje dvije mogućnosti razvijene slušne recepcije. Jedna je linearna, odnosno, melodijsko slušanje gdje je slušatelj sposoban pratiti kretanje melodije, a druga je polarna, odnosno, harmonijsko slušanje, gdje slušatelj ima sposobnost slušanja na temelju funkcionalnih tonskih odnosa. Iz oba načina proces slušanja je akustički, fiziološki, intelektualni i emocionalni fenomen. Slušanje glazbe moguće je dijeliti i promatrati u tri osnovne faze: prva je uživanje u samom tonu gdje je uroda izazvana utjecajem boje i volumena tona te glazbenim ritmom. Kod druge faze javlja se asocijativno slušanje koje može biti negativna pojava zbog toga što slušatelj može zaključiti da je izražajnost glazbe veća što je asocijacija intenzivnija. U trećoj fazi javlja se intelektualno slušanje gdje se pokazuje razvijena sposobnost slušanja. Slušatelj je u mogućnosti slijediti oblik skladbe, njegovu strukturu, tonske i ritmičke odnose, tempo, dinamiku, agogiku, vrste instrumenata i estetski se odrediti. Prema tome, ovisno o stupnju razvijenosti glazbenog sluha i ukusa, postoje i različite vrste slušanja s obzirom na psihofizičku angažiranost i emocionalni trenutak slušatelja. (Sam, 1998: 47-51).

Razvijenu sposobnost slušanja glazbe promatra se kao glazbeni fenomen, no treba je promatrati i kao odgojni, sociološki, estetski i psihološki fenomen. Prema svojim glazbenim predispozicijama, slušatelji različito usmjeruju svoju glazbenu sposobnost. Tako se neki usredotočuju na visinu i boju tona, odnosno na melodijsku liniju, dok se drugi usredotočuju na harmoniju. Također, glazbena pozornost može biti usmjerena na element ritma i tempa ili na dinamiku. Slušanje može biti aktivno ili pasivno, svjesno i podsvjesno, emocionalno i racionalno, naivno i produhovljeno, motoričko. Pasivno slušanje ne uključuje emocionalno i intelektualno uživanje. Ono izaziva čulnu ugodu ili stvara raspoloženje. Aktivno slušati glazbu može onaj tko je emocionalno i intelektualno zaokupljen izražajnim glazbenim elementima. Ono uključuje doživljaj i spoznaju koji se ostvaruju kroz cjelovito, analitičko, komparativno i stvaralačko slušanje jednako kao i svjesno slušanje.

Prema Dobroti (2012: 29-31) slušanje i upoznavanje glazbe ima vrlo značajnu ulogu u glazbenom odgoju. Cilj slušanja glazbe je estetsko odgajanje djece, odnosno izgrađivanje kriterija za vrednovanje različite glazbe, a taj cilj postiže se slušanjem vrijednih glazbenih ostvarenja. Cilj slušanja može se definirati kao upoznavanje umjetničkih i narodnih skladbi. Slušanje kao aktivnost mora biti aktivno. Odgojitelj djeci može zadati zadatke prije samog slušanja kako bi im omogućio lakše praćenje skladbe. Sama aktivnost slušanja odvija se u nekoliko faza: *motivacija* - postoji glazbena i neglazbena motivacija, *najava skladbe* - djeci se prezentira naslov skladbe i skladatelj. Odgojitelj može pripremiti pano sa slikama vezanim uz temu ili neke druge rekvizite kako bi djeci lakše dočarao temu skladbe.

Prvo slušanje - određivanje tempa, *drugo slušanje* - određivanje dinamike, *treće slušanje* - određivanje instrumenata koji se pojavljuju u skladbi te *završni dio aktivnosti* - odgojitelj može pripremiti likovnu aktivnost u kojoj će djeca moći crtanjem izraziti svoje dojmove slušanja. Često tijekom slušanja odgojitelj može pretjerano inzistirati na izvanglazbenom sadržaju, što je zapravo pogreška. Forsiranjem usmjeravanja pozornosti djece prema labudu, slonu ili fosilima koji su „prikazani“ u skladbi, odgojitelj zanemaruje ono što je u glazbi jedino relevantno, a to su njezine glazbeno- izražajne sastavnice. Takvi elementi mogu se upotrebljavati u motivacijskom dijelu, u okviru neglazbene motivacije te nakon toga preusmjeriti pozornost na tempo, dinamiku i ostale glazbeno relevantne sastavnice.

2.2.1. Umjetnička glazba

Prema Ivani Brkašić³ slušanjem klasične glazbe djeca posebno razvijaju neurološke vještine govor i motoričke vještine. Jednako tako, slušanjem klasične glazbe jačaju se moždane veze koje se koriste za matematiku.

Heda Gospodnetić (2011: 64-70) govori o slušanju glazbe kao o aktivnosti koju ljudi najčešće provode u svoje slobodno vrijeme. U domu u kojem djeca odrastaju su najčešće izložena raznim vrstama glazbe, najčešće preko audiovizualnih sredstava. Ukoliko se djecu navikne na umjetničku glazbu, ona će im pomoći u kriterijima vrednovanja zabavne glazbe, a i omogućiti će im da jednog dana kao zreli ljudi mogu pratiti glazbena zbivanja ili da postanu članovi kulturno-umjetničkih društava. Kod slušanja glazbe postavljaju se četiri metodička pitanja: „kako“, „zašto“, „koliko“ i „što“. Za povećavanje pažnje na određenu skladbu, ona bi se djeci trebala puštati u razdobljima tišine, kako bi djeca zamijetila razliku između zvuka i tišine. Kod biranja skladbe treba biti oprezan zbog toga što sjećanja koja djeca dožive u djetinjstvu ostaju za cijeli život. Prema istraživanju dr. sc. Pavela Rojka u osnovnoj školi, Gospodnetić navodi kako su šestogodišnjaci puno fleksibilniji od desetogodišnjaka zbog toga što u toj dobi još uvijek nisu „palili“ pod utjecaj zabavne glazbe pa prema tome klasičnu glazbu vrlo visoko vrednuju nasuprot desetogodišnjaka. Zbog toga je vrlo bitno rano glazbeno odgajanje i stvaranje vrijednosnih kriterija jer s odrastanjem djeca gube otvorenost prema nečemu novom, a stavovi im postaju čvršći. Djeca u dobi od pet do sedam godina veoma su podložna učenju pa bez poteškoća diferenciraju glazbene odlomke s različitim dominirajućim oznakama. U toj dobi kod djece već postoji mogućnost uspostavljanja afektivnih i kognitivnih odnosa prema kompleksnoj glazbi te su njihove sposobnosti veće nego što se misli. Djeca vrtičke dobi najčešće plešu uz glazbu koju slušaju. Dr. sc. Rojko govori o takvom slušanju koje se naziva senzomotoričko slušanje, koje temelji na činjenici da ni jedan drugi osjet ne prodire tako duboko u ostala osjetilna područja kao što se događa pri slušanju glazbe. Djeca koja slušaju glazbu mirno nisu potpuno isključena. Mirno slušanje glazbe stvara određene motoričke asocijacije: glazba zvuči „kao uspavanka“, „kao marš“ i slično. Da bi odgojitelji djeci predstavili klasičnu glazbu također ju je moguće koristiti kao kulisu uz pričanje priča, kazalište lutaka ili dramsku improvizaciju. Skladbe koje djeca aktivno slušaju ne smiju biti preduge kako bi ona

³ (<http://fran-lhotka.hr/modules/news/article.php?storyid=43> 17.11.2016.)

mogla ostati koncentrirana. Odgojitelji djeci puštaju skladbe do tri minute, a one moraju biti kvalitetne te ih se pušta više puta u jednoj aktivnosti. Pri slušanju skladbe, djeci se mora dozvoliti kretanje, mogu se likovno izražavati tijekom slušanja ili nakon slušanja, no ne smiju im se ponuditi instrumenti kako ne bi stvarali buku. Kod prvog slušanja djeca mogu čuti karakter glazbe, tempo i izvođače, čak i bez sugestija odgojitelja. Za vrijeme slušanja potrebna je tišina, no odgojitelj povremeno može djeci skrenuti pozornost na nešto (npr. instrumente koji se čuju). Slušati glazbu uživo svakako je bolje nego na nosaču zvuka. Glazba uživo osjeća se cijelim tijelom i taj se osjećaj pohranjuje u mozgu. Izvedbe uživo svaki su puta drugačije, dok one s nosača zvuka su jednake.

2.2.2. Tradicijska glazba

Goran Knežević govori o hrvatskoj tradicijskoj glazbi koju je narod vjekovima čuvao te tako sačuvao svoju tradiciju, običaje, jezik, kulturu, povijest i jezik te stvorio prepoznatljiv vlastiti identitet. Prema geografskim značajkama, Hrvatska se dijeli na četiri kulturološke zone: jadransku, dinarsku, panonsku i alpsku. U svakoj zoni postoje brojne lokalne tradicijske specifičnosti, posebnosti i različitosti. Danas su čuvari tradicijske kulture brojna kulturno-umjetnička društva. Najčešće izvođeni dijelovi tradicijske kulture su tradicijski ples, pjesma, igra, a primjereni su svim dobnim uzrastima od djece do pripadnika treće životne dobi. Kod izbora građe važno je da skladba bude primjerena uzrastu izvođača. Knežević smatra kako je kolo najplemenitija pojava u svijetu folkloru gdje se plesači raspoređeni u kružnicu međusobno drže za ruke. To predstavlja snažnu sociološku dimenziju kola u kojem se svi smatraju jednakim i svi mogu sudjelovati. Folklor su stvarali i dobri i manje dobri plesači i pjevači. Folklor predstavlja zajedništvo koje je u ondašnjim teškim vremenima bilo teško sačuvati. Ta teza je i danas vrijedna jer samo stajanje djece i držanje za ruke je jedna fascinantna pojava koja jasno prikazuje spremnost sudionika na toleranciju, pripadnost, uvažavanje različitosti, razvijanje osjećaja prema grupnom radu, a s druge strane smiruje i oplemenjuje dušu. Zbog toga je vrlo bitno da se kolo i tradicija što značajnije zastupe u pedagoškom procesu.

Gledano s pedagoškog aspekta, s djecom ranoškolskog uzrasta, najprimjerenije je koristiti tvorbe iz dječjeg folklornog stvaralaštva. Dječji folklor je onaj koji su stvarala djeca, a sadrži sve bitne elemente tradicijskog nasljeđa te je koristan u radu.

Dječji je folklor primjeren djeci jer inače ne bi opstao u predaji. On u sebi sadrži zanimljiva i estetski vrijedna područja koja se lako mogu uklopiti u pedagoški proces. Tu se ubrajaju dječje igre s pjevanjem koje u sebi nose dobro raspoloženje, vedrinu i angažman cjelovitog psihofizičkog sustava. Potiče kreativnost, individualnost, maštu i stvaralaštvo. Vrijedno i primjenjivo područje dječjeg folkloru odnosi se na dječje tradicionalne instrumente (lončani bas, rifljače, žveglice, svirale od kukuruzovine, zvona, rog, žir i drugo) koji potječu iz prirodnog okruženja i djeca ih mogu izraditi sama. Razlikuju se po boji, visini i intenzitetu tona. Hrvatska tradicijska kultura sadrži obilje primjerene, korisne i estetski vrijedne građe u radu s djecom koje obavezno moraju biti usklađene s metodičkim kriterijima. Odgojno-obrazovne ustanove mjesta su gdje se treba formirati ispravan i pozitivan stav prema nasljeđu jer je to put u očuvanju kulturnog identiteta i nacionalne pripravnosti koje se postiže praktičnom primjenom u radu s djecom⁴.

Prema Sam Palmić i Jurišić (2002: 30-31) brojalica je u hrvatskoj glazbenoj baštini zatupljena jednako kao i drugi glazbeni izrazi. Pučka vokalna glazba očituje se kroz ljubavne, svadbene i obiteljske pjesme, uspavanke, pjesme odraslih i za djecu, dječje brojalice, dječje rugalice, dječje igre i mnoge druge. Odlika hrvatske glazbene baštine je bogatstvo različitosti koje obuhvaća primorski, otočni i kontinentalni pojas. Svako je područje njegovalo svoj glazbeni izričaj. Brojalica je oduvijek jednako njegovana u svim krajevima Hrvatske te se smatra biserom u pučkom stvaralaštvu. Pučka brojalica, osim odgojne uloge, ima i ulogu njegovanja narodne baštine. Autorice su u knjigu uvrstile brojalice sjevernog Hrvatskog primorja, zaleđa Rijeke. Odabir je takav zbog činjenice da predškolsko dijete razumije pučke izraze kraja u kojem živi, posebno ako mu je jezik toga kraja materinji jezik. Brojalice primorskog područja sadrže dijalektni čakavski govor s njegovim nijansama (ikavski i ekavski čakavski). Čakavski dijalekt potkrijepljen je jedinstvenom, osebujnom raintentnom melodijom koja je utemeljena na istarskoj ljestvici od šest tonova s tri

⁴https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjtlb-Z4rDQAhWEWhQKHZfuCdAQFghGMAC&url=http%3A%2F%2Fwww.azoo.hr%2Fimages%2Fstories%2Fdokumenti%2FG_Knezevic_sazetak.doc&usg=AFQjCNHWQTgEHT-KhDEbHloKRYR4d1tILQ&bvm=bv.139250283,d.bGg 17.11.2016.)

polutona koji odlikuju autentičnu glazbu ovoga kraja. Brojalica u čakavskom govoru je djetetu bliža u govornom području dok je pjevana rjeđe zastupljena.

2.2.3. Zabavna glazba

„Glazbena djela kojima je glavna svrha stvaranje ugodnog raspoloženja.“ (Anić i sur. 2002. 2004: 70)

Prema Pavelu Rojku glazbeni ukus pojedinaca se potpuno izokrenuo različitim vrstama popularne glazbe, čemu najviše pridonose masovni mediji koji su postali sastavni dio svakog odraslog čovjeka pa tako i djece. Masovni mediji glazbenoj pedagogiji predstavljaju neku vrstu problema i otvara pitanje: što učiniti s tom glazbom u odgojno-obrazovnoj ustanovi? Zastupa se teza da se popularnoj glazbi ne treba davati poseban značaj u odgojno-obrazovnoj ustanovi, no odgojitelj mora tolerirati ukus pojedinaca te nastojati razviti ukus za umjetničku glazbu. Na taj način odgojitelj usađuje u djecu sposobnost kritiziranja i o popularnoj glazbi i svakoj drugoj. Masovni mediji učinili su da glazbeni proces koordiniranja djetetovog glazbenog ukusa počinje gotovo s njegovim rođenjem pa se zbog toga i vrlo brzo formira glazbeni ukus kod njega. Prema tome glazbeni odgoj djeteta ne započinje u vrtiću i školi, već puno prije i efikasnije izvan odgojno-obrazovnih ustanova. Takav odgoj diktira glazbena industrija putem različitih nosača zvuka i sveprisutnosti u svakodnevnom životu.

Rojko (prema Wiliam, 1981: 432-438) smatra kako bi se rock glazba trebala uvesti u glazbenu aktivnost zbog toga što je to glazba mladih, njome se mogu demonstrirati mnoge glazbene pojave koje se inače smatraju klasičnom glazbom. Zbog sveprisutnosti popularne glazbe u današnjem načinu življenja, smatra se da se mlade generacije ne bi trebalo sputavati u slušanju te iste glazbe. Dapače, neki glazbeni pedagozi smatraju da se mora pronaći rješenje za ispravnim vrednovanjem te glazbe, no znanost se još nije posvetila tom pitanju. Ona još uvijek smatra kako je nepotrebno popularnu glazbu uvrstiti u plan odgojno-obrazovnih glazbenih aktivnosti zbog toga što je popularna glazba prisutna u svakodnevnom životu djece, pa nema potrebe da se nađe još i u odgojno-obrazovnim ustanovama te za njeno prihvaćanje nije potreban nikakav poseban odgoj. Mladi ju razumiju i bez glazbeno-odgojnih intervencija. U popularnoj glazbi nije moguće postaviti kriterij izbora „djela“, a

dosadašnja povijest te glazbe pokazuje da se radi o „djelima“ koja traju prekratko da zaslužuju nekakav ozbiljan tretman⁵.

2.3. Glazbena kreativnost

„Kreativnost djece je ptica u letu koju je teško uhvatiti, a kada je uhvatiš i nije više ptica, jer je zaustavljen njen let.“ (Stevanović, 2000: 279).

Prema Marku Stevanoviću (2000: 244-245, 251, 255-256, 259. 276, 284-285) središte djetetovog svijeta je igra, a u dječjem vrtiću potrebno je pripremiti sve uvjete da se dijete spontano igra zbog toga što u igri dijete najlakše stvara. Kod djece stvaralaštvo⁶ u igri dolazi do izražaja kod planiranih, ali i spontanih aktivnosti. Kada je aktivnost planirana, odgojitelj usmjerava djecu na igre i aktivnosti, dok se kod spontanih aktivnosti dijete samostalno, slobodno i spontano opredjeljuje. Odgoj u vrtiću treba biti odgoj koji potiče stvaralaštvo kod djece. Svako dijete u sebi nosi stvaralački potencijal u većoj ili manjoj mjeri koji treba identificirati kako se stvaralaštvo može učiti kao i sve drugo. Kroz igru kao stvaralaštvo, dijete bolje upoznaje svoje mogućnosti, želje, potrebe i interese. Ono se fokusira na one igre i načine igranja koji mu najviše odgovara pa zbog toga okolina za igru mora biti poticajna jer je bitan uvjet za stvaralaštvo djece. Kada dijete povezuje igru s stvaralaštvom, ono najlakše otkriva vezu pokreta svog tijela s umjetničkim izrazom kakav se susreće u baletnoj umjetnosti, dok izmišljanje priča i igranje uloga povezuje s književnošću i teatrologijom. Kod stvaranja je bitan fokus. Njime se provjerava što određeni podaci mogu značiti. To je smjer razmišljanja i čovječje osobno iskustvo. Fokusiranjem pojedinac stvara svoju sliku o predmetu proučavanja. Za stvaranje je važna i disciplina. Bez nje nema kreativnosti, bez obzira o kakvoj se djelatnosti radilo, a djecu treba navikavati disciplinarnom radu. U stvaralaštvu je jednako bitan i završetak. Smisao stvaralačkog rada najviše se vidi u radu koji je priveden kraju. Mašta je temelj za uspješan kreativan rad. Ona označava slobodu, daje mozgu lakoću kretanja, a tada mozak stvara asocijacije ideja. Da bi se kreativna djeca mogla još više izraziti, bitno ih je usmjeravati na kreativnost te im dati mogućnost da slobodno misle, samostalno djeluju bez ograničavanja ili prisile. Vrtić kao institucija

⁵ https://bib.irb.hr/datoteka/566005.ROJKO_Metodika_nastave_glazbe_Teorijsko_tematski_aspekti.pdf : 12.11.2016.)

⁶ Stvaralaštvo – imanentna potreba suvremenog čovjeka.

treba osigurati materijalne i prostorne uvjete da se što potpunije manifestiraju stvaralačke osobnosti te afirmira kreativne odgojitelje, grupe i pojedince. Pomoću glazbenih igara djeca se spontanije izražavaju na tom području. Odgojitelj ima ulogu da potiče djecu na rad, daje im ideje, osigurava potrebne instrumente i sl. Djecu je najvažnije okružiti raznim instrumentima i dati im mogućnost izbora pa da se opredjeljuju prema vlastitom izboru. Ona će muzicirati na raznim instrumentima, stvarati stihove za pjevanje i sviranje, ritmizirati i izrađivati instrumente. Odgajatelj je aktivan i pasivan sudionik u stvaralaštvu. On mora znati pohvaliti dijete i tako ga motivirati za daljnje stvaranje, no pri tome mora paziti da ne ocjenjuje samo kreaciju koja je kvalitetnija i vrijednija kako ne bi obeshrabrio djecu manje uspješnih kreacija. Djetetu je potrebna pomoć odgojitelja. Ukoliko odgojitelj nije kreativan, on treba pokazati naklonost prema kreativnoj djeci. *Kreativan odgojitelj* uvijek ima originalne ideje, inovativan je te dozvoljava djeci da u svakoj prilici proizvode nove ideje. Ne ponavlja svoje niti tuđe ideje, nego pronalazi nove načine rada. Zajedno s djecom kojoj dopušta da sama odaberu materijale za rad izrađuje inovacije. On se ne zadovoljava trenutnim znanjem, nego traga za novim informacijama i iskustvima. Takav odgajatelj je prvenstveno pedagog i organizator. Ne pridržava se propisanih forma, nego svojim znanjem i umijećem te stalnim usavršavanjima razvija stvaralaštvo kod djece. Kreativan odgojitelj nema glavnu riječ u skupini, nego on upozorava, motivira i prati djecu i njihove interese.

Prema Dobroti (2012: 31) dječja je kreativnosti nedovoljno metodički razrađena te zbog toga izaziva nedoumice među odgojiteljima, učiteljima i glazbenim pedagogima.

„Kako ističe Njirić (ibid., 37-46) postupci u dječjem stvaranju glazbe mogu se svrstati u sljedeće skupine:

1. *Oponašanje zvukova* (najniži stupanj glazbenostvaralačke aktivnosti, a odnosi se na oponašanje ili onomatopejsko ostvarivanje zvukova iz okoline)
2. *Izmišljanje teksta i njegovo ritmiziranje* (ritamska igra samoglasnicima, suglasnicima i slogovima: izmjenjivanje ili dopunjavanje brojalica)
3. *Stvaranje ritamske pratnje popijevkama i ritamskih cjelina neovisno o tekstu*
4. *Melodijske improvizacije* (najviši stupanj glazbenostvaralačkog rada učenika)“
(Dobrota, S. 2012: 33)

Prema Požgaj (1988: 70-73) Dobrota (2012: 33) navodi nekoliko oblika rada na oslobođivanju i razvijanju dječjeg glazbenog izražavanja:

1. *Igra s ritmovima*: ritmiziranje govornih fraza i ritmička pitanja i odgovori
2. *Igra melodiziranja*
3. *Melodizirana „pitanja i odgovori“*: pjevani i svirani dijalog

Rakijaš (1971: 92-94) govori kako dijete u igri stvara spontano. Igra je aktivnost u kojoj djeca razvijaju svoje sposobnosti i ona im omogućuje fizički i emotivni razvoj. Razvijanje mašte omogućuje djeci pronalaženje novih ideja i situacija za igru i u igri. U igri dolazi do izražaja njihova potreba, smisao i mogućnost da u raznim područjima izrazi sebe, dječji prirodno i potpuno. Djeca će na različite načine (kroz pokret, govor, glazbu i sl.) izraziti doživljavanje glazbe. Glazbena aktivnost ne smije djecu sputavati i kočiti njihovu maštu u slobodnom izražavanju, nego treba poticati njihove stvaralačke sposobnosti i individualnost. Takav će rad biti veliki poticaj djeci da razviju svoju ljubav i potrebu prema glazbi. Kako se dječje glazbeno stvaralaštvo razvija u raznim oblicima, tako jedan glazbeni doživljaj djeca mogu izraziti *elementima drugih estetskih područja*: pokret, imitacija, likovna umjetnost te literatura i *elementima glazbe* u improvizaciji i vježbama u komponiranju.

Smisao za ljepotu pokreta mora se razvijati pomoću prikladnog sadržaja izraženog govorom ili glazbom. Kada se glazba povezuje s pokretom, djeci treba dati punu slobodu kretanja kako bi došla do izražaja njihova individualnost i stvaralačka sposobnost. Koliko će mogućnosti djeca izabrati za se izraziti pokretom ovisi o njihovoj individualnoj nadarenosti, a kasnije i o ukusu i poznavanju elemenata glazbe, ritmičke gimnastike i plesa. „Kulturu pokreta usmjeriti prema glazbi, a provesti je kroz glazbu, to je jedan od osnovnih putova u našem radu. Pokret ne smatram samo kao mišićnu funkciju, već kao posljedicu stanovite zamisli, a glazbu opet ne uzimamo samo kao igru tonova, već kao unutarnju snagu, koja pokreće. Tu počinje neiscrpna, bogata i izmjenična igra odnosa jednoga i drugoga s vremenom, prostorom, snagom i formom.“ (Rakijaš, 2012:93 prema Krameršek, J.). Razvijanje smisla za međusobnu povezanost glazbe i pokreta, shvaćajući je kao cjelinu estetskog izraza, gaji se na različite načine: oponašanjem ritma ljudi pri radu životinja u pokretu, raznih improvizacija i mašte u ritmičkom prikazivanju nekog glazbenog sadržaja. To će imati odraz na oblikovanju pokreta u okviru narodnih i umjetničkih plesova u najčešće u

dječjim ritmičkim igrama. Dok slušaju muziku, djeca improviziraju pokrete, pamte ih i kasnije svjesno, organizirano ponavljaju kao svoju malu predstavu. Djeca imaju veliku sposobnost maštanja pa se zbog toga lako užive u sve likove iz bajki i žele taj osjećaj prenijeti i na drugu djecu. Slušajući muziku, djeca će se izraziti onako kako je njima najlakše, a raspon mogućnosti u njihovoj neposrednosti, slobodi i načinu izražavanja je velik. Tako je moguće da jedan vedar glazbeni sadržaj izrazi likovno u svijetlim bojama, dok će drugi put izmisliti veselu priču. Također, doživljaj koji je stvoren na osnovi jednog literarnog djela, slike ili života uopće, može se izraziti glazbom, odnosno, glazbeni doživljaj ili raspoloženje i osjećaje izraziti elementima glazbe. Takve se sposobnosti razvijaju slušajući i učeći glazbu, a potom vježbama u improvizaciji i komponiranju misli u okviru malih glazbenih oblika.

2.3.1. Sviranje

Dobrota (2012: 28-29) navodi kako je uvođenje aktivnosti sviranja opravdano psihološkim i glazbenim razlozima jer se radi o aktivnosti koju djeca vole, a koja ujedno razvija njihove ritamske sposobnosti. Sviranje se realizira na instrumentima koji uključuju ritamske i melodijske udaraljke. Prema materijalu od kojeg su izrađene, ritamske se udaraljke dijele u tri skupine: *drvene ritamske udaraljke* (kastanjete, štapići, zvečka, mali drveni bubanj), *metalne ritamske udaraljke* (trokutići, činela, praporci, tamburin) te *ritamske udaraljke s kožnom opnom* (veliki i mali bubanj). Melodijske se udaraljke dijele u dvije skupine: *melodijske udaraljke s metalnim pločicama* (metalofon) i *melodijske udaraljke s drvenim pločicama* (ksilofon). Metodичke upute za rad s ritamskim udaraljkaма su jednostavne. Nalažu da se sviraju tako da se instrument drži u lijevoj, a palica ili batić kojim se udara po instrumentu u desnoj ruci. Na njima se izvodi ritam, takt te samo teške ili samo lake dobe, pri čemu je važno da desna ruka ne miruje, nego da tijekom stanke zamahom po zraku obilježava dobe koje ne svira, kako bi pratilo protjecanje doba. Takav se zamah naziva *sviranjem stanki* ili *nesviranje*. Kod podjele uloga na instrumentima mora se voditi računa o njihovoj boji te o jačini zvuka. Na melodijskim se udaraljkaма izvode jednostavne melodije od nekoliko tonova ili stalan melodijsko-ritamski uzorak kao pratnja pjesmi.

Prema Vesni Savlina⁷, glazbenim stvaralaštvom djeca mogu stvarati nove melodije, preoblikovati melodije variranjem, harmoniziranjem, ekspresivnim oblikovanjem (mijenjanje dinamike, artikulacije i tempa), orkestriranjem, a mogu i mijenjati melodiju na zadani tekst. Improvizirati mogu na različitim instrumentima ili na udaraljka. Aktivnosti glazbene kreativnosti sviranja mogu se provoditi individualno ili grupno. Kod individualnih stvaranja, djeca stvaraju glazbu tako što istražuju zvukove glazbenih instrumenata te ih s razvojem i odrastanjem povezuju u cjelinu. Kod grupnih aktivnosti djeci se trebaju ponuditi glazbeni instrumenti te ih se može podijeliti u manje skupine. Također ih se može poticati da kao glazbeni instrument koriste svoje tijelo pri čemu mogu pljeskati, udarati dlanovima o koljena, pucketati prstima, zviždati i sl⁸.

2.3.2. Gibanje

Prema Stevanović (2000: 258) igra tijelom podrazumijeva pokret, kretanje, ples. Dijete se kreće čim se rodi, ono maše ručicama, nogama, okreće glavu, giba se čitavim tijelom, pravi prve korake, a kasnije korača i gaca. Dijete se u igri sa samim sobom vrti i gestikulira, skače i baca, hvata te na taj način komunicira s realnim svijetom oko sebe i onim maštovitim u sebi. Pokretom se dijete izražava.

Heda Gospodnetić⁹ navodi kako djeca ne mogu mirovati dok slušaju glazbu već da pokret izvire iz njih jer su djeca sinkretična bića. Da su djeca prihvatila glazbu koja im je ponuđena pokazati će pokretom. Glazbeni pokret odraz je ritmičkog i estetskog glazbenog osjećaja. Za sveukupni razvoj komunikacija pokretom je djetetu najbliža i najznačajnija. Pokret je dostupan i kod sviranja udaraljki i kod pokretanja aplikacija (npr. pomicanja lutke na štapu) pa se može reći da je udaraljka produžetak ruke koji se čuje, a aplikacija produžetak ruke koji se vidi. Glazba i pokret bitni su za cjelovit razvoj djece. Glazba razvija i njeguje djetetove kinetičke i glazbene sposobnosti putem stvaralačkog pristupa pokretu koji doprinosi cjelovitom odgoju djece jer obuhvaća njegovo tijelo i duh. U plesno-ritmičkom odgoju kod djece se razvija njihov

⁷ https://bib.irb.hr/datoteka/478180.Djeje_stvaralatvo_u_nastavi_glazbe_-_Subotica_23.-25.09._2010.pdf

⁸ (https://bib.irb.hr/datoteka/478180.Djeje_stvaralatvo_u_nastavi_glazbe_-_Subotica_23.-25.09._2010.pdf, 17.11.2016. prema Ginocchio, 1989: 36-37)

⁹ (file:///C:/Users/MB/Downloads/sankovic_adriana_ufzg_2016_zavrs_sveuc.pdf, 12.11.2016. prema Sam, 1998.)

kinetički osjet, osjet za pokret. Taj se razvoj događa uz pomoć vježbanja, kretanja uz glazbu ili bez nje. Važan je princip kreativnosti, odnosno razvijanje mašte.

2.3.3. Ples

Gospodnetić prema Rojko¹⁰ (1996) glazba za ples, za marširanje, reagiranja na ritamske, melodijske i druge kontraste ne treba smatrati pogrešnim jer su to bile određene reakcije na glazbu, što znači da ako se uz glazbu pleše, to nije odvlačenje od same glazbe. Najčešće se skladba u jednoj aktivnosti sluša četiri do osam puta zaredom, dok djeca uz to plešu uz upute odgojitelja koji im daje glazbene sugestije, npr. „pusti da glazba uđe u tvoje tijelo“, dok su rjeđe sugestije za dramaturgiju, npr. „zamislite da ste na livadi, a sami izaberite jeste li cvjetić, leptir, pčelica...“. Odgojitelj djeci daje upute u prvih nekoliko slušanja, a pri svakom sljedećem slušanju smanjuje se potreba za njima.

„Djeca jasljičke i vrtičke dobi najčešće plešu dok slušaju glazbu. To je senzomotoričko slušanje, koje se temelji na činjenici da nijedan drugi osjet ne prodire tako duboko u druga osjetna područja kao što se to događa pri slušanju glazbe. Pritom je cijeli senzorijski zahvaćen rezonancijom što se izražava različitim, više ili manje vidljivim pokretima. Čovjek koje je odgojen da glazbu sluša mirno ne čini tih pokreta, što ne znači da su oni potpuno isključeni. U senzomotoričko slušanje spada i sklonost osobe da uz slušanje glazbu stvara određene motoričke asocijacije: glazba zvuči "kao za ples", "kao uspavanka", "kao marš" i sl.“ (Gospodnetić, prema Rojko, 1996).

Gospodnetić navodi kako se u plesu prednost može dati i življoj plesnoj glazbi, ali ne treba izostaviti ni ostale skladbe. Djeci je ponekad potrebna i polagana glazba zbog koje im se u plesu pokreću ruke, dok življa glazba djeci pokreće cijelo tijelo. Dok se sluša glazba, odgojitelj ne mora plesati s djecom, osim ako djeci ne pokazuje koreografiju koju djeca izvode istodobno s njim, no ne smije ni stajati pasivno sa strane, već se mora kretati tijelom na mjestu.

Adriana Sanković prema Mikulić (2007)¹¹ navodi kako tradicija plesa u Hrvatskoj ima bogatu kulturu te je njegov repertoar veoma raznolik. Na nastanak plesa utječu okruženje i regija u kojem nastaju. Svaka regija može biti podijeljena na

¹⁰ http://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/Glazba-pokret-ples_Gospodnetic.doc, 12.11.2016.

¹¹ file:///C:/Users/MB/Downloads/sankovic_adriana_ufzg_2016_zavrs_sveuc.pdf, 12.11.2016.

više malih područja u kojima su ljudi izmišljali specifične pokrete koji su ih obilježili kao svoje. Koraci koji se mogu jako razlikovati jedni od drugih, često su povezani s obredima ili blagdanima. Rad odgojitelja je integracija odgojno obrazovnog područja, a u aktivnostima s plesom moguća je integracija tjelesnog i zdravstvenog područja s ostalima. Ples se mora temeljiti na prirodnim pokretima, što je bitno za dječji razvoj. Kroz narodni ples, djeca se najlakše upoznaju s osobitostima nekoga kraja, s tradicijom, kulturom i običajima te dobivaju poticaj za očuvanje vlastite kulture.

3. GLAZBENE AKTIVNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU I JASLICAMA „DUGA“ UMAG

3.1. Vrtić i jaslice „Duga“ Umag, općenito

Dječji vrtić i jaslice „Duga“ smješten je u jednom centralnom i sedam područnih vrtića te obuhvaća razne programe u sustavu rada u odgojno-obrazovnom procesu. Uz 40 odgojitelja koji su raspoređeni po skupinama, u stručnom timu nalaze se i pedagog, defektolog, psiholog, medicinska sestra i sportski voditelj te ravnateljica uz koju stoji administrativno i pomoćno tehničko osoblje.

U vrtiću se nude šestosatni i desetosatni programi u koje se uključuju sva djeca jasličkih i vrtićkih uzrasta. U redoviti program uključuju se i djeca s posebnim potrebama koja za pomoć u radu i olakšanom svakodnevnom boravku u vrtiću imaju svojeg asistenta. U sklopu vrtića postoji prilagođeni „čtetverosatni“ program, odnosno, zakonom reguliran program u trajanju od 3.45 sati.

Djeca koja borave u centralnom vrtiću imaju mogućnost prolaziti kroz sportski program koji je integriran u redoviti program. U jednom područnom vrtiću aktivno se provodi Program ranog učenja engleskog jezika. Također, vrtić u svim skupinama provodi integrirani glazbeni program s odgajateljicom/voditeljicom samog programa.

Vrtić nudi razne radionice pod nazivom „Rastimo zajedno“ za roditelje mlađeg uzrasta koje se održavaju dva puta godišnje te organizira Psihodramske radionice. Odgojitelji vrtića redovito polaze razne seminare, edukacije i tematska predavanja radi unaprjeđenja vlastitog rada i stručnog usavršavanja te unaprjeđenja kvalitete rada samog vrtića.

Vrtić tijekom godine ostvaruje suradnju s ostalim društvenim institucijama te učestalo organizira posjete osnovnoj školi, predstave u kinodvorani, ostvaruje suradnju pri organizaciji i obilježavanju svečanosti i blagdana, vrši posjete i upise u Gradsku knjižnicu, organizira posjete muzeju i razne muzejske radionice za djecu te ujedno i organizira posjete ostalim društvenim ustanovama kao što je starački dom, posjete policiji i vatrogascima.

3.1.1. Vrtićke skupine u kojima je praćena glazbena aktivnost

Glazbene aktivnosti praćene su u dvije vrtićke skupine „Žabice“ i „Patkice“. Skupina „Žabice“ srednja je vrtićka skupina u dobi od pet godina u kojoj rade odgojiteljice Mirjana Dežjot i Miljka Kovaćević. U skupini ima petnaestero djece, šest dječaka i devet djevojćica. U skupini je djevojćica s posebnim potrebama (autizam) s kojom svakodnevno radi asistentica koja joj pomaže u radu, svakodnevnim individualnim i grupnim aktivnostima skupine u kojoj se nalazi.

Skupina „Patkice“ mlađa je vrtićka skupina u dobi od 4 do 4,6 godina s odgajateljicama Milicom Mihaljević i Kristinom Pokorni. U skupini ima devetnaestero djece, od toga deset dječaka i devet djevojćica. U skupini nema djece s posebnim potrebama. Dvije djevojćice u skupini ne govore hrvatski jezik iako ga razumiju. Roditelji su ih upisali u hrvatski vrtić kako bi bolje upoznale jezik sredine u kojoj se trenutno nalaze.

Prostorije u kojoj se skupine nalaze imaju niz razlićitih centara kao što su centar početnog ćitanja i pisanja, centar građenja, centar uljepšavanja, likovni centar, audiovizualni centar, glazbeni centar i obiteljski centar.

Svaki centar bogato je opremljen raznim sredstvima i materijalima koji su prilagođeni dobi skupine, kako bi djeca mogla što lakše sudjelovati u izvršavanju svakodnevnih aktivnosti koje odgajateljice pripremaju uz savjetovanje i dogovor sa stručnim suradnicima koji rade u vrtiću.

Konkretno, audiovizualni centar opremljen je televizorom, radiom i CD playerom, dok je glazbeni centar opremljen raznim instrumentima. Odgojiteljice u vrtiću svakodnevno stvaraju uvjete za postupno razvijanje glazbenih sposobnosti kao što su slobodno glazbeno izražavanje, zamišljanje, razvoj interesa za glazbu, slušanje zvukova. Takav način ućenja odvija se kroz igru jer se u igri dijete razvija, ući i bogati svoja prva iskustva. Što se tiće instrumenata i upoznavanja s njima, djeci su uvijek dostupni i to im omogućava bolje upoznavanje s pojedinim instrumentom.

U redovnom programu, vrtić ima odgojiteljicu koja je zadužena za glazbene aktivnosti u starijim skupinama, osim u jaslićkim skupinama. U jaslićkim skupinama odgojiteljice pojedine skupine same improviziraju glazbene aktivnosti.

U periodu istraživanja i praćenja glazbenih aktivnosti za potrebe završnog rada, odgojiteljica koja je zadužena za glazbene aktivnosti bila je na dužem bolovanju, stoga je praćen rad odgojiteljica, uz njihov pristanak i pristanak pedagoginje vrtića, kao i roditelja djece koja su bila uključena u glazbene aktivnosti, a time i u proces

istraživanja. Važno je napomenuti da je svaki dolazak u skupinu bio unaprijed dogovoren.

3.2. Obrada pjesme „Ide, ide patak“

Dana 14. svibnja 2015. praćena je skupina „Patkice“. Aktivnost je započela uvodnim zagrijavanjem u trajanju od četiri minute. Nakon toga djeca su sjela u formaciju kruga na stolce i zatim je uslijedilo zagrijavanje glasnica uz određene vježbe za glasnice i vježbe disanja.

Odgojiteljica je aktivnost započela vedrim tonom glasa najavivši im kako mora s njima podijeliti jednu dogodovštinu koja joj se dogodila dan ranije. Ispričala im je kako se poslijepodne šetala po livadi te se susrela s raznim životinjama. Upitala je djecu znaju li neke životinje koje je mogla susresti na livadi pored jezera, na što su djeca davala razne prijedloge kao što su žaba, konj, ptica, leptir i druge. Odgojiteljica je potvrdila te pohvalila njihove odgovore. Zatim je djeci ispričala kako je razgovarala s tim životinjama o tome kako žive, čime se hrane i kako su joj bile jako drage i umiljate te kako su je naučile jednu pjesmu o žutom patku koji svakodnevno dolazi na tu livadu i jezero gdje se kupa.

Upitala je djecu žele li čuti pjesmu, a djeca su potvrdno odgovorila. Odgojiteljica je prva dva puta sama otpjevala pjesmicu.

„Ide, ide patak na daleki put,

Repić mu je kratak,

a kljun je njegov žut.

Kao vojnik stupa,

Rata rata ta,

Ide da se kupa,

Kva kva kva.“

Zatim su pjesmu, uz poticaj odgojiteljice, ponovili svi zajedno. Uslijedio je kratak razgovor o pjesmi kojom je odgojiteljica s djecom otkrivala značenje nepoznatih pojmova u pjesmici. Upitala ih je što to znači „stupati kao vojnik“, na što su samo pojedinci dignuli ruke kako bi odgovorili na pitanje. Odgojiteljica je prozvala jedno dijete te ga zamolila da demonstrira značenje pojma *stupati*. Zatim su svi ostali izrazili želju za stupanjem, odgojiteljica im je dopustila da stupaju ukруг nekoliko

trenutaka, a nakon toga im je rekla da sjednu na mjesto. Pjesmicu su ponovili svi zajedno dva puta, nakon čega je odgojiteljica ponudila samostalno izvođenje pjesme kako bi vidjela koliko su djeca zapamtila. Troje djece dobrovoljno se javilo za samostalno izvođenje pjesme, a nakon toga zajedno su u formaciji vlakića stupali i pjevajući izvodili pjesmicu po cijeloj prostoriji.

Za kraj aktivnosti, odgojiteljica je djeci na CD player-u reproducirala pjesmu *Pačji ples* te zajedno s djecom izvodila koreografiju te pjesmice, koja je djeci poznata iz prethodno odrađenih aktivnosti. Za one koji nisu željeli plesati, odgojiteljica je pripremila olovke u boji i papire kojima je dala zadatak nacrtati patka iz pjesme koji se kupa u jezeru.

Cilj ove aktivnosti bilo je poboljšavanje dikcije (jasan izgovor teksta) i razvoj osjećaja za ritam i dinamiku.

3.3. Obrada brojalice „Žaba traži para“

Dana 12. svibnja 2015. praćena je skupina „Patkice“. Praćenje je započelo nakon doručka. Aktivnosti je prethodila aktivnost tjelesnog vježbanja – uvodno zagrijavanje u trajanju od pet minuta. Nakon toga, djeca su sjela u formaciju kruga te je odgojiteljica ukratko opisala današnju glazbenu aktivnost: brojalicu.

Glazbena aktivnosti počela je dramatizacijom predstave. Spontanu lutkarsku predstavu „Staško, što znači imati para“ izmislila je odgojiteljica. U njoj ginjol lutka Staško komunicira s djecom i postavlja pitanje „Što je par?“

Fotografija br. 1. skupina „Patkice“ i ginjol lutka

Staško

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Odgajateljica je u svojem razgovoru s lutkom Staškom mijenjala boju i ton glasa kako bi djeci predstavu učinila zanimljivijom. Predstavu je započela razgovorom s lutkom Staškom. Objasnila je djeci da je Staško lutka koja će se danas s njima družiti u vrtiću jer želi naučiti nešto novo. Promjenom glasa inscenirala je trenutak u kojoj joj Staško „upada“ u riječ te ga upozorila kako to nije lijepo ponašanje i zamolila ga da se pridržava pravila njihove skupine ako želi biti s njima danas u vrtiću – „Kad jedan priča, ostali slušaju“. Staško se ispričao i dobio priliku za pričanje.

Rekao je djeci kako je jučer šetao pored vrtića i vidio da se djeca u njemu jako lijepo zabavljaju, igraju i družu te je pitao odgojiteljicu Milicu da ga povede u vrtić. Zatim mu je odgojiteljica rekla da ga može povesti, ali da mora znati da se djeca u vrtiću ne igraju samo, već da i svaki dan kroz igru nešto i nauče te mu je rekla da će sutra učiti brojalicu na što je Staško rekao da želi naučiti brojalicu.

Zatim je odgojiteljica pitala djecu žele li sa Staškom naučiti brojalicu, na što su djeca odgovorila da žele. Odgajateljica je lutku Staška odložila na stolicu pored sebe, objasnivši djeci kako će ih Staško prvo slušati kako oni uče, a zatim će zajedno s njima na kraju ponoviti. Odgojiteljica je prvo sama predstavila brojalicu djeci:

<i>„Čiri, biri,</i>	<i>Kre, kre, kre,</i>
<i>Čara, bara,</i>	<i>Kra, kra, kra,</i>
<i>Traži žaba</i>	<i>To već svatko</i>
<i>Svoga para.</i>	<i>Dijete zna.“</i>

Brojalicu je ponovila dva puta te je nakon toga djeci postavila pitanja kako bi bila sigurna jesu li djeca razumjela sve pojmove u brojatici i jesu li je slušala. Počela je od jednostavnijih ka složenijima.

1. *Koja se životinja spominje u brojatici?*

- Većina djece je znalo da je odgovor žaba, pojedinci nisu htjeli odgovarati na pitanja.

2. *Kako se glasa žaba u brojatici?*

- Djeca su odgovarala *Kre, kre*, dok su se pojedinci uključili u razgovor s imitacijom kretanja žabe i ponavljali za njima *Kre, kre*

3. *Što je žaba tražila u brojatici?*

- Većina djece nije znala odgovor odmah te je odgojiteljica ponovila prvu strofu brojalice, na što su djeca odmah reagirala te odgovorila da žaba traži para.

4. *Što je to par? Možemo li imati svojega para ili ga već imamo?*

- Nekolicina djece sudjelovala je u razgovoru gdje su navodili primjere kako su tenisice i papuče par, kako oni za vrijeme šetnje imaju svojega para kojega drže za ruku, za vrijeme tjelesne aktivnosti u vrtiću imaju neke vježbe za koje im treba par.

Odgojiteljica ih je pohvalila na odličnim usporedbama i upozorila one koji nisu slušali da ih Staško gleda te da će Stašku biti jako teško naučiti brojalicu ako budu vikali i ne budu zajedno s ostatkom grupe surađivali.

Nakon razgovora, odgojiteljica je ponovno ponovila brojalicu, a zatim su je svi zajedno otpjevali. Nakon toga odgojiteljica im je rekla kako je pripremila posebne instrumente za njih, no prije toga će brojalicu ponoviti još jednom, ali uz pljeskanje te

je na taj način s djecom vježbala ritam brojalice. Ponudila je djeci drvene štapiće i šuškalice s kojima su djeca bila oduševljena. Svako dijete dobilo je instrument koji su izabrali po želji. Zatim su se vratili u krug i sjeli na svoje mjesto, a odgojiteljica je zatražila tišinu i započela s izvođenjem brojalice uz pomoć instrumenata. Nakon toga ubacili su instrumente u krpenu vrećicu i slučajnim odabirom, izvlačenjem instrumenta ponovili brojalicu.

Fotografija br. 2. Skupina „Patkice“ - brojalica s instrumentima

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Nakon što je skupina savladala brojalicu, odgojiteljica ih je zamolila da ustanu, razmaknula stolce i zadala novi zadatak. Hodajući ukруг, stupali su nogama o pod te koristili instrumente u rukama i izvodili brojalicu. S obzirom na to koliko je odgojiteljica stručna u svojem poslu, djeca su bila jako motivirana i aktivnost je odlično izvedena. Djeca su ponovno sjela na svoja mjesta u formiranom krugu te je odgojiteljica predložila kratku igru kojom je zapravo provjerila koliko su djeca zapamtila. Pravila igre bila su vrlo jednostavna. Jedno dijete izvodi brojalicu u sredini kruga, a kad završi, proziva prijatelja te on izvodi brojalicu. Odgojiteljica je prozvala prvo djevojčicu, a nakon nje još je dvoje djece izvodilo brojalicu u krugu.

Fotografija br. 4. Skupina „Patkice“, stupanje nogama

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Fotografija br. 3. Skupina „Patkice“, djevojčica izvodi brojalicu samostalno u krugu

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Na kraju aktivnosti, kada se djeci smanjila koncentracija za izvođenje brojalice u krugu, odgojiteljica ih je motivirala za još jedno zajedničko ponavljanje na način da ih je pitala sjećaju li se nekoga s početka priče, tko im se pridružio danas u njihovoj

skupini. Svi su reagirali i odgovorili da je to bio Staško. Odgojiteljica je uzela lutku Staška, promijenila boju i ton glasa te su svi zajedno još jednom ponovili brojalicu.

Cilj ove aktivnosti bio je metričko gibanje uz glazbu (korištenje svojega tijela za izražavanje brojalice) i zajedničko muziciranje – igra zadanim ritmom.

3.4. Ponavljanje i dramatizacija obrađene pjesmice „Zvončić“

Dana 11. svibnja 2015. praćena je skupina „Žabice“. Praćenje je započelo nakon doručka. Aktivnosti je prethodila jutarnja tjelesna aktivnost koju je odgojiteljica vodila kao priču o pčelicama i cvijeću te vježbama disanja na kraju. Nakon toga djeca su sjela u formaciju polukruga, a kao poticaj na temu proljeće (godišnje doba, promjene u prirodi i vjesnici proljeća) odgojiteljica je glazbenu aktivnost počela ponavljanjem obrađene pjesme „Zvončić“, autora Stjepana Mikca i Maksa Pirnika.

Pjesmica ima četiri kratke kitice, prepisana je iz Dnevnika rada skupine.

Zvončić

*Kada se proljeća bliži čas
veselog zvončića čuje se glas
cin, cin, cin, cin, cin.*

*Jaglaci, ljubice, cvjetići svi,
hitro probudite sada se vi,
cin, cin, cin, cin, cin.*

*Travice zelena, nikni nam svud,
proljeće zlačano prolazi tud,
cin, cin, cin, cin, cin.*

*Ptičice, bubice, leptiri vi,
kolo zaigrajte veselo svi,
cin, cin, cin, cin, cin.*

Nakon tjelesne aktivnosti, kojoj je cilj bio podsjetiti djecu na pjesmicu koju su prethodno obradili, pitanjima asocijacije pokušala ih je navesti da se prisjete naslova pjesme.

- „O čemu govori pjesmica?“
- „Tko se spominje u pjesmici?“
- „Koje godišnje doba se spominje u pjesmici?“
- „Koja 4 godišnja doba poznajemo?“

Gotovo su sva djeca aktivno sudjelovala u odgovaranju na pitanja, dižući ruku i čekajući red, poštujući pravila skupine, ne upadajući u riječ jedni drugima. Dvojica dječaka nisu bila dovoljno motivirana za sudjelovanje u razgovoru, ali u nastavku je odgojiteljica postavila nekoliko zagonetki na zadanu temu i tad su se uključili u aktivnost.

Iako je nekoliko djevojčica znalo odgovor na pitanje „Koji je naslov pjesmice?“, već nakon prvog postavljenog pitanja i ulaska u raspravu, odgojiteljica ih je zamolila da pruže priliku i ostaloj djeci, na što su one ponosno pristale i povremeno šaputale drugima odgovore na ponuđena pitanja ili zagonetke.

Poslije uvodnog dijela aktivnosti, odgojiteljica je zamolila skupinu da ustanu i ostanu u polukrugu na mjestu ispred svojeg stolca te je s djecom, prije početka pjevanja, odradila vježbe disanja, a nakon toga i vježbe za zagrijavanje glasnica. Vježbe za zagrijavanje glasnica odradila je pomoću ksilofona na kojemu je odsvirala melodiju koju su djeca pratila. Uz melodiju je dodala i dvije rečenice koje su djeca pjevala: „*Jaglaci, jaglaci, dođite, dođite. Ljubice, ljubice, dođite, dođite.*“

Prilikom zagrijavanja, odgojiteljica je izdvojila šestero djece koja su zapamtela pjesmicu kako bi ju ponovili ostaloj djeci. Zamolila ih je da ostanu stajati, dok su ostala djeca sjela i zajedno s njima ponovila pjesmicu. Nakon toga svi su sjeli i zajedno ponovili pjesmicu. Također, kao i na početku aktivnosti, većina djece aktivno sudjeluje u pjevanju, dok je nekolicina pasivna i lijeno sudjeluje u pjevanju, tek odgovarajući na pruženu motivaciju. Nakon toga pjesmicu su otpjevali na različite načine (tiho, glasno, sporo, brzo) i djeca su sudjelovala jer im je bilo zanimljivo i drugačije.

U daljnjem tijeku aktivnosti, odgojiteljica je djeci podijelila tri trianglera i četiri štapića te je nastavila obradu pjesmice uz korištenje instrumenata. S obzirom na to da nisu sva djeca imala instrumente, izmjenjivali su se nakon svakog ponavljanja. Tijekom

pjevanja odgojiteljica je djeci s instrumentima davala ritam plješćući dlanovima što su djeca vrlo dobro pratila. Također je odredila zadatak izmjene instrumenata (drveni štapići i triangleri) prema kiticama uz pjevanje cijele pjesmice. Djeca bez instrumenata spontano su se uključila u realizaciju ritma i počela pljeskati zajedno s odgojiteljicom. Djeca su mijenjala instrumente na znak odgojiteljice. Odgojiteljica je kvalitetnom pripremom za aktivnost ostvarila dobru suradnju s djecom i omogućila im samostalno istraživanje zvuka i sviranje na ponuđenim instrumentima.

Fotografija br. 4. Skupina „Žabice“, pjesma „Zvončić“ – realizacija ritma

Izvor: Foto arhiva: I. Boroša

Za kraj aktivnosti, odgojiteljica je djeci ponudila pastele i papir formata A4 za crtanje te su kao zadatak dobili „Crtanje likova iz pjesmice“. U likovnoj aktivnosti sudjelovala su djeca koja su izrazila želju, a nekolicina se djece rasporedila prema centrima aktivnosti po izboru i interesu (građevni centar, obiteljski centar i glazbeni centar; troje je djece ostalo pjevati pjesmicu i ostvarivati kontakt s glazbalima te slušati zvukove koje samostalno proizvode).

Dana 13. svibnja 2015. praćena je skupina „Žabice“. Praćenje je započelo nakon doručka kada je odgojiteljica postavila stolce u niz jednu do druge. Nakon toga im je rekla kako će za početak ponovno pjevati pjesmicu „Zvončić“, autora Stjepana

Mikca i Maksa Pirnika te podijeliti uloge za dramatizaciju. Ubrzo je uslijedila tjelesna aktivnost za zagrijavanje tijela i vježbe pjevanja za zagrijavanje glasnica. Nakon uvodnog dijela, odgojiteljica je na CD player-u reproducirala pjesmicu „Zvončić“, zajedno s djecom ponovila te su jednako tako u isto vrijeme svi zajedno i zaplesali.

Fotografija br. 5. Skupina „Žabice“, podjela uloga

Izvor: Foto arhiva: I.Boroša

Nakon posljednjih uputa, podjele zadatka i formacije za izvedbu aktivnosti, odgojiteljica je s djecom započela s izvedbom koreografije. Dječaci koji su svirali na trianglu, sjedili su na stolcima pored ostatka skupine koja je plesnom aktivnošću izvodila pjesmicu, dok su je svi zajedno pjevali. Djeca su morala pratiti redosljed pjesmice. Početna formacija bila je postavljena tako da su djeca u dvije paralelne kolone bila u čučnju, okrenuti jedni prema drugima. Na početku pjesme javlja se prvi lik – visibaba. Djevojčica koja je glumila visibabu ustala je i prolazila između dvije kolone i svako dijete dodirnula po glavi te im je time dala znak da i oni ustanu, odnosno da se i ostali likovi iz pjesmice „probude“.

Fotografija br. 6. Skupina „Žabice“, izvođenje koreografije

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Lik visibabe prvo budi jaglace i ljubičice koji se pridružuju visibabi u izvedbi koreografije, nakon njih u koreografiji se budi lik trave, na kraju leptiri i bubice. Zbog premalog broja djece, odgojiteljica je u izvedbi koreografije izostavila ptičice koje se jednako tako javljaju kao likovi u pjesmici. Djeca koja su dobila ulogu svirača trianglera, tijekom cijele izvedbe imaju zadatak sudjelovati u izvedbi i pratiti koreografiju od početka do kraja.

Fotografija br. 7. Skupina „Žabice“: dječaci sviraju na triangu.

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Tijekom aktivnosti odgojiteljica je mijenjala uloge u dramatizaciji pjesme „Zvončić“ prema njihovim željama sve dok je postojao interes.

Na kraju aktivnosti, odgojiteljica je djeci ponudila i druge instrumente (štapiće i zvončice) da i s njima sviraju uz pjesmice koje im je pustila na radiju. U likovnom centru djeci je ponudila plastelin kako bi djeca, koja to žele, modelirala likove iz pjesmice.

Cilj ove aktivnosti bio je razvijanje glasa te poticanjem na zajedničko pjevanje: usklađivanje visine i jačine glasa, usklađivanje istodobnog početka i završetka pjesme i razvoj osjećaja za ritam-zapažanje i izvođenje trajanja u glazbi (duže i kraće trajanje govora, kretnji, sviranja).

3.5. Obrada slušanja glazbe „Valcer cvijeća“

Nakon doručka započela je glazbena aktivnost. Odgojiteljica je izabrala kompoziciju „Valcer cvijeća“, skladatelja Petra Ilića Čajkovskog jer se nadovezuje na temu proljeća i na prethodno odrađene aktivnosti, kao i pjesmu „Zvončić“ na koju se izvela i dramatizacija. Jednako tako, djeca su nedavno bila u HNK-u Rijeka gdje su gledali predstavu „Plesna haljina žutog maslačka“.

Tijekom jutra i poslije doručka odgojiteljica je pripremila prostoriju za današnju aktivnost. Na pod prostorije postavila je tepih gdje će djeca sjesti dok budu slušali glazbu, a nekoliko stolova je spojila, zaštitila i obložila crnom folijom, pripremila ih za slikanje temperama. Na stolove je postavila dugačak plavi hamer papir. Pripremila je i poseban stol kojeg je zaštitila na isti način i pripremila sve za rad s plastelinom. Treći stol postavila je za rad s akvarelom.

Nakon doručka odgojiteljica je djecu zamolila da sjednu na tepih u dva reda. Za uvodni dio aktivnosti odgojiteljica je pripremila pano s fotografijama različitog cvijeća. Započela je razgovorom o cvijeću i slikama koje je pripremila te ih upitala što vide na tim slikama.

Postavila im je razna pitanja:

- Odgojiteljica: „Što cvijet ima?“
- Djeca: „Ima tučak i latice.“
- Odgojiteljica: „Koje cvijeće je prikazano na fotografijama?“
- Djeca: „Ljubičice, tratinčice, mak, maslačak!“

Fotografija br. 8., Skupina „Žabice“, uvodni dio aktivnosti - razgovor o cvijeću.

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Nakon uvodnog razgovora o cvijeću, odgojiteljica je započela razgovor kako bi djecu prisjetila na predstavu koju su prethodno gledali u kazalištu te su kratko razgovarali o njoj. Svi zajedno demonstrirali su „plesanje cvijeća“ te definirali to kao pojam kada se cvijeće njiše na vjetru.

Odgoviteljica je započela razgovor o autoru glazbe koju će danas slušati - Petru Iljiču Čajkovskom. Predstavila ga je kao čovjeka koji voli cvijeće, a postavši kompozitorom, napisao je skladbu „Valcer cvijeća“ zbog ljubavi prema cvijeću. Objasnila im je kako ta glazba nema riječi, nego se sluša zatvorenih očiju i tada zamišljamo cvijeće koje se njiše na vjetru.

Za vrijeme trajanja glazbe, djeca su spontano legla na pod, a odgojiteljica ih je mirnim i tihim tonom glasa poticala na razmišljanje o cvijeću. Govorila im je kako zamišljaju da se cvijeće njiše, da su livadu posjetili kukci koji su došli zaplesati s cvijećem, kao i leptiri i bubamare.

Fotografija br. 9. Skupina „Žabice“, slušanje glazbe.

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Na kraju aktivnosti odgojiteljica je ugasila glazbu i zamolila djecu da se vrate u početni, sjedeći položaj. Pokrenula je razgovor kako bi vidjela njihova zapažanja i reakcije.

- Odgojiteljica: „Što ste zamislili?“
- Djeca: „Tratinčice, ljubičice, ruže, samo vjetar, cvijeće, roza cvijet, bube, komarce koji lete i plešu oko cvijeća.“
- Odgojiteljica: „Koje instrumente prepoznajete?“
- Djeca: „Violinu.“

Odgojiteljica je još jednom reproducirala glazbu, a djeca su plesala za vrijeme slušanja te ih je poticala da budu cvijeće koje plešu na vjetru. Govorila im je da svatko za sebe zamisli koji je cvijet i da pleše na način kako misli da taj cvijet pleše. Djeca su plesala pojedinačno, a nakon toga pojedina su djeca pronašla svog para i plesala u paru. Nakon slušanja glazbe, odgojiteljica je djeci objasnila koje im je aktivnosti pripremila po stolovima i objasnila zadatke. Teme likovne aktivnosti bile su:

plastelinom izraditi cvijeće, a temperama i akvarelom naslikati cvijeće i livadu. Djevojčica s autizmom nije sudjelovala u kompletnoj aktivnosti, nego se priključila djeci na kraju u slikanju temperama i kisom, ali na posebnom papiru.

Fotografija br. 10. Skupina „Žabice“, tehnika tempera

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Fotografija br. 11. Skupina „Žabice“, tehnika akvarel.

Izvor: Foto arhiva, I. Boroša.

Fotografija br. 12. Skupina „Žabice“, modeliranje plastelinom.

Izvor: Foto arhiva, I.Boroša.

Cilj ove aktivnosti bio je razvijanje pozornosti i glazbeno pamćenje potičući (svjesno, pažljivo) slušanje i razvijanje sluha: obilježja glazbe (vesela/tužna, živahna/mirna). Zadatak se odnosio na iskazivanje doživljaja glazbe pokretom, a potom i bojom.

3.6. Obrada slušanja glazbe „Bumbarov let“

Dana 22. svibnja 2015. praćena je glazbena aktivnost skupine „Patkice“. Odgojiteljica je izabrala kompoziciju „Bumbarov let“ skladatelja Nikolaja Rimskog Korsakova. Pomoću stolaca napravila je formaciju kruga te su djeca sjela. Sjela je u sredinu kruga te im pokazala fotografiju bumbara i upitala ih prepoznaju li kukca na fotografiji. Većina djece odgovorila je da je na fotografiji pčela ili osa. Zatim im je odgojiteljica rekla kako su ose i pčele vrlo slične ovom kukcu, no da to nije taj te se jedan dječak javio i odgovorio kako je to bumbar. Odgojiteljica ga je pohvalila. Razgovarali su i dalje o prikazanom kukcu.

- Odgojiteljica: „Kako bumbar izgleda?“
- Djeca: „Crn i žut! I ima tanke noge“

- Odgojiteljica: „Kakvo mu je tijelo?“
- Djeca: „Male i tanke dlačice!“
- Odgojiteljica: „Kako se bumbar glasa?“

Djeca su gotovo u jedan glas odgovorila ZZZZZ, misleći na zujanje.

- Odgojiteljica: „A kako ćemo znati razliku u zujanju između pčela i bumbara? Da li se oboje čuju isto? Koji kukac je veći, pčela ili bumbar?“
- Djeca: „Bumbari se čuju glasnije jer su veći!“ (Dječaci su počeli glasno imitirati zujanje.)

Nakon razgovora djeca su ostala sjediti na svojim mjestima te ih je zamolila da zatvore oči kako bi bolje čuli glazbu koju će im pustiti. Glazbu je pustila dva puta zaredom, a zatim je djeci rekla da otvore oči i započela razgovor o tome što su čuli. Postavljenim pitanjima navodila je djecu da se prisjete i pokušaju razumjeti promjene koje se događaju u kompoziciji te pokušala uvidjeti jesu li djeca primijetila promjene tempa, ritma i volumena glazbe.

Reakcije djece bile su vrlo dobre. Nakon razgovora, odgojiteljica je ponovno reproducirala glazbu i sada je cijela skupina glumila bumbar koji lete po prostoriji, prateći radnje odgojiteljice. Djeci je demonstrirala promjene u glazbi tako što je „leteći“ po prostoriji, „letjela“ brže ili sporije kada je glazba bila brža ili sporija, odnosno, penjala se visoko na prste ili čučnula nisko kada je glazba bila glasnija ili tiša i na taj način pobliže djeci predočila i dočarala različitosti koje su se događale u kompoziciji koju su slušali.

Cilj ove aktivnosti bio je upoznavanje klasične glazbe i razvoj glazbenog ukusa. Zadaci su se odnosili na prepoznavanje instrumenata u glazbi.

4. ZAKLJUČAK

Dijete kroz glazbu može izraziti svoje emocije, svoju sreću, tugu, ljutnju, bijes, zadovoljstvo. Ona mu pomaže u rastu i razvoju od rođenja do kraja života. Danas se dijete s glazbom susreće gotovo na svakom koraku, a roditelji, odgojitelji i učitelji imaju zadatak djeci predstaviti glazbu kao nešto lijepo, kao nešto u čemu se uživa sa svim osjetilima bez nametanja kako se ne bi izazvao suprotni efekt koji bi izazvao nelagodu u djetetu.

U vrtiću „Duga“ glazbi se posvećuje posebna pažnja. Koristi se gotovo u cjelodnevnom radu i gotovo svim dnevnim aktivnosti: u jutarnjem razgibavanju, u igri na otvorenom i zatvorenom, u tjelesnim aktivnostima sa sportskim voditeljem i drugdje. U glazbene se aktivnosti posebno uključuju djeca s posebnim potrebama koja, vidljivo, izrazito uživaju, a to pokazuju svojom željom za sudjelovanjem uz pomoć svojih asistenata.

5. LITERATURA

1. Anić, V. i sur. (2004) *Hrvatski enciklopedijski rječnik* Zagreb: EPH d.o.o. i Novi Liber d.o.o.
2. Dobrota, S. (2012) *Uvod u suvremenu glazbenu pedagogiju* Split: Filozofski fakultet u Splitu-odsjek za učiteljski studij.
3. Gospodnetić, H. (2011). *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima, skripte za studente predškolskog odgoja učiteljskog fakulteta u Zagrebu, Čakovcu i Petrinji*: Zagreb
4. Jurišić, G. i Sam Palmić, R. (2002) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*, Rijeka: Adamić
5. Rakijaš, B. (1971) *Muzički odgoj djeteta, priručnik za nastavnike*, 11 izdanje, Zagreb: Izdavačko poduzeće „Školska knjiga“
6. Rojko, P. (1996) *Metodika nastave glazbe, teorijsko – tematski aspekti*, Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
7. Sam, R. (1998) *Glazbeni doživljaj u odgoju djeteta*, Rijeka: Glosa d.o.o.
8. Stevanović, M. (2000) *Predškolska knjiga druga knjiga*, Rijeka: Express digitalni tisak d.o.o.

Internet:

1. Brakašić, I., (2010), Važnost glazbe u ranom odgoju {internet}, <raspoloživo na: <http://franhotka.hr/modules/news/article.php?storyid=43>> {pristupljeno: 17.11.2016.}
2. Gosponetić, H., (/), Glazba, pokret i ples u odgoju i obrazovanju djece rane dobi {Internet}, <raspoloživo na: http://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/Glazba-pokret-ples_Gospodnetic.doc> {pristupljeno: 12.11.2016.}
3. Knežević, G., (/), Hrvatska tradicijska kultura i njezina primjena u pedagoškom procesu {internet}, <raspoloživo na: https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjtIb-Z4rDQAhWEWhQKHZfuCdAQFghGMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.azoo.hr%2Fimages%2Fstories%2Fdokumenti%2FG_Knezevic_sazetak.doc&usq=AFQjCNHWQTgEHT-KhDEbHloKRYR4d1tILQ&bvm=bv.139250283,d.bGg> {pristupljeno: 17.11.2016.}
4. Rojko, P., (2012) Metodika nastave glazbe teorijsko – tematski aspekti (glazbena nastava u općeobrazovnoj školi) {internet}, <raspoloživo na: https://bib.irb.hr/datoteka/566005.ROJKO_Metodika_nastave_glazbe_Teorijsko_tematski_aspekti.pdf> {pristupljeno: 12.11.2016.}
5. Sanković, A. (2016) Njegovanje tradicionalnog plesa i glazbe u ustanovi predškolskog odgoja, završni rad {Internet}, <raspoloživo na: file:///C:/Users/MB/Downloads/sankovic_adriana_ufzg_2016_zavrs_sveuc.pdf> {pristupljeno: 12.11.2016.}
6. Svalina, V. (/), Dječje stvaralaštvo u nastavi glazbe {internet} <raspoloživo na: https://bib.irb.hr/datoteka/478180.Djeje_stvaralatvo_u_nastavi_glazbe_-_Subotica_23.-_25.09._2010.pdf> {pristupljeno: 17.11.2016.}

SAŽETAK

U ovom se radu govori o glazbenim aktivnostima u dječjem vrtiću „Duga“ u Umagu. Cijeli stručni tim i odgojiteljice vrtića slažu se da se djeca moraju baviti glazbenim aktivnostima zbog toga što glazba potiče cjelokupan razvoj osobnosti pa zbog toga vrtić ima odgojiteljicu koja vodi glazbeni odgoj. Odgojiteljici i djeci osigurani su brojni sadržaji i rekviziti koji im omogućuju nesmetan rad i uživanje u glazbi. Razni instrumenti, knjige, nosači zvuka i ostala sredstva svakodnevno su stavljena na raspolaganje djeci kako bi se mogla njima koristiti, upoznavati ih, stvarati novu glazbu i samostalno učiti o njoj. U radu su obrađene tematske cjeline: učenje nove pjesme, učenje nove brojalice, ponavljanje i obrada dramatizacije te obrada slušanja glazbe.

Važno je da dijete stvori svoje mišljenje o glazbi, svoju želju za upoznati je. Dijete mora stvoriti svoj glazbeni ukus, a jednako tako mora upoznati sve vrste glazbe da bi mogao iznijeti kritička mišljenja o njima bila ona pozitivna ili negativna.

Ključne riječi: Glazba u predškolskom odgoju, Dječji vrtić Duga, Umag, Metodika glazbene kulture

SUMMARY

This paper deals with the musical activities in the kindergarten “Duga” from Umag. The team of experts and educators agrees that music activities help children in developing their personality.

In regard to that, they hired an educator to teach music education class. Educators and children are being provided with numerous props and interesting content that enables them in learning while having fun. Various instruments, books, stereo sounds and record players are at kids reach who can freely enjoy them, get to know them, make their own compositions on them while progressing all by themselves. The covered topics are: learning a new song, a new nursery rhyme, learning, repeating and processing dramatization and even processing the music listening fase.

It is important to help grow the kinder’s own musical taste while getting them to learn as many kinds of musical genres as possible. It brings criticism out of them, whether it’s positive or negative.

Key words: Music in pre-school education, Duga Kindergarten, Umag, Methodology of musical culture